

20 23

**LÖNSAMHETSKRAVEN ÖKAR,
MEN FRAMTIDSTRON BESTÅR**

Fintechrapporten

Fjärde upplagan

**Swedish
FinTech
Association.**

The logo consists of a yellow square containing the text "Swedish FinTech Association." in a bold, black, sans-serif font.

Swedish FinTech Association.

Swedish FinTech Association ("SweFinTech") är en branschorganisation som samlar 87 bolag från den svenska fintechsektorn för att tillsammans förbättra förutsättningarna för den svenska branschen att utvecklas och bli världsledande. Föreningen grundades år 2017 och har sedan dess vuxit till att bli en av de största fintechföreningarna i Europa, med en viktig roll att skapa en brygga mellan myndigheter, beslutsfattare och näringslivet.

SweFinTechs vision är att vara en relevant röst i samhällsdebatten och bidra till att Sverige blir det land som erbjuder de bästa förutsättningarna för fintechbolag att etableras och utvecklas i.

SYFTET MED RAPPORTEN

Denna rapport är den fjärde upplagan av SweFinTechs årliga rapport. Rapportens huvudsakliga syfte är att öka kunskapen om den svenska fintechbranschen och bidra till att skapa ännu bättre förutsättningar för branschen att växa. Likt tidigare år kommer årets rapport att ge en aktuell bild av den svenska fintechbranschen, beskriva hur den har utvecklats under 2022 och ta upp de olika utmaningar som svenska fintechbolag står inför.

Rapporten baseras till stor del på den undersökning som gick ut till SweFinTechs medlemsföretag under hösten 2022, och innehåller förslag på åtgärder för att främja den svenska fintechbranschens fortsatta tillväxt och ledande position i världen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	5
Nio förslag för att främja fintechbranchens utveckling	6
1. DEN SVENSKA FINTECHBRANSCHENS UTVECKLING UNDER 2022	7
Ett förändrat makroekonomiskt läge	8
Här är SweFinTechs medlemsbolag	14
2. REGLERINGAR OCH DEN FINANSIELLA INFRASTRUKTUREN	15
EU-lagstiftningen får stor påverkan på fintechbranschen under 2023	16
3. FÖRDJUPNING: FINTECHBRANSCHENS UTMANINGAR	20
Viktiga områden inom svensk fintech	21
Slutord	24
4. OM RAPPORTEN	25
Metod och data	26
Rapportförfattare	27
Källförteckning	28

SAMMANFATTNING

Under 2022 har fintechbranschens förutsättningar förändrats. Från ett rekordår 2021 då kapitalet flödade och fokuset låg på tillväxt ökar nu kraven på lönsamhet. Under året har det blivit svårare för fintechbolagen att ta in kapital, samtidigt som behovet av finansiering kvarstår hos nästan hälften av bolagen under 2023. Överlevnadstiden om företagen inte får in kapital varierar mellan sex månader och tre år. Samtidigt angav 88 procent att de tror på fortsatt tillväxt under 2023, vilket visar att framtidstron är stark bland fintechbolagen trots det försämrade makroekonomiska läget.

Trots stora nedskärningar inom techbranschen har en stor andel av medlemsbolagens personalstyrka utökats under 2022, om än i långsammare takt än tidigare, och framtidstron består även vad gäller personalstyrkans fortsatta utveckling. Kompetensbristen är dock fortfarande ett problem, och är ett bestående hinder för branschens fortsatta tillväxt. Medlemsbolagen upplever att förståelsen för branschen har minskat under 2022 och fler bolag upplever regelbördan som orimligt betungande jämfört med förra året. Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt dataskyddsförordningen är fortsatt de regelverk som har störst påverkan på bolagens verksamheter. För att hantera den ökade komplexiteten bör dialogen med branschen fördjupas och Finansinspektionen kan med fördel införa en regulatorisk sandlåda som kan öka

innovationsgraden på finansmarknaden och förbättra förståelsen kring under vilka regelverk olika fintechbolags affärsmodeller bör lyda. Att Finansinspektionen fått ett nytt mål att stärka analysförmågan av innovationer på finansmarknaden är ett steg i rätt riktning.

Ojämlig tillgång till den finansiella infrastrukturen är fortsatt ett problem för branschen vilket hämmar konkurrensen på finansmarknaden. För fintechbranschen är det viktigt att kraven på mer högkvalitativa API:er höjs och att PSD2-kraven på området implementeras till fullo. EU-kommissionens förslag kring omedelbara betalningar inom Eurozonen bör även implementeras så fort som möjligt.

SweFinTechs mål är att den svenska fintechbranschen ska fortsätta att frodas och att vi ska behålla vår ledande ställning i Europa och världen. I denna rapport har vi sammanställt SweFinTechs medlemmars uppfattning av utvecklingen i fintechbranschen och föreningen för fram ett antal förslag för att främja branschen. Svenska beslutsfattare bör visa handlingskraft och agera för att skapa rätt förutsättningar för en konkurrenskraftig och världsledande fintechsektor i landet.

NIO FÖRSLAG

FÖR ATT FRÄMJA FINTECH-BRANCHENS UTVECKLING

1.

Finansinspektionen bör utveckla dialogen med branschen enligt det nya politiska målet där inspektionen ska förbättra analysen av innovationer och den digitala utvecklingen på finansmarknaden.

2.

Finansinspektionen bör införa en regulatorisk sandlåda för att främja innovation på finansmarknaden.

3.

Ge bättre tillgång till vägledning från tillsynsmyndigheter i regelefterlevnadsarbetet samt under tillståndsprocesser.

4.

Utöka och bredda systemet för kvalificerade personaloptioner för att inkludera finanssektorn.

5.

Myndigheter bör agera för att säkerställa att central finansiell infrastruktur är tillgänglig för alla reglerade aktörer på marknaden.

6.

Ett Open Finance-regelverk bör införas och inkludera en bred flora av finansiella tjänster för att öppna upp för mer konkurrens på den finansiella marknaden.

7.

EU-kommissionens förslag om realtidsbetalningar inom Eurozonen bör påskyndas och svenska lagstiftare bör tillgodose samma möjlighet till realtidsbetalningar i svenska kronor.

8.

Amorteringsunderlaget bör digitaliseras och tillgängliggöras för konsumenter och för en sund konkurrens på bolåne marknaden.

9.

Inför ett nationellt skuldregister för att stärka konsumentskyddet på konsumentkreditsmarknaden.

01.

DEN SVENSKA FINTECHBRANSCHENS UTVECKLING UNDER 2022

ETT FÖRÄNDRAT MAKROEKONOMISKT LÄGE

I SweFinTechs rapport i fjol konstaterades det att 2021 var ett bra år för svenska fintechbolag, med stora investeringar och en stark framtidstro till följd av den ökade digitaliseringen under pandemin. Under 2022 förändrades de makroekonomiska förutsättningarna på grund av ett nytt anfallskrig i Europa, höga energipriser och en rekordhög inflation. Från en marknad där fokus legat på tillväxt, ökar nu kraven i stället på lönsamhet.¹ Den förändrade situationen har också lett till att investerare håller hårdare i plånböckerna och att allt fler bolag behöver vidta besparingsåtgärder.

INVESTERINGSVILJAN HAR MINSKAT UNDER ÅRET

Den förändrade makroekonomiska situationen blir särskilt framträdande när det kommer till tillgång till kapital. Under 2022 sjönk investeringarna i fintechbolag globalt sett med 46 procent jämfört med föregående år och landade på 75,2 miljarder dollar (omkring 774,8 miljarder kronor), med en speciellt kraftig nedgång under den andra halvan av året. Det fjärde

kvartalet 2022 var det svagaste kvartalet sedan 2018.² Drygt hälften av medlemsbolagen har noterat en ökad försiktighet hos investerare under 2022 och upplever att det blivit svårare att få tillgång till finansiering. Under 2022 har 47 procent av bolagen tagit in riskkapital, vilket kan jämföras med 2021 då 52 procent gjorde det. Under de senaste tre åren har kapitalintaget legat

relativt stabilt på omkring hälften av fintechbolagen. Ett fåtal bolag har behövt pausa sina kapitalrundor under 2022, där just en avvaktande marknad och en svårighet att fylla kapitalrundorna varit anledningar.

Under 2022 har 47 procent av SweFinTechs medlemmar tagit in riskkapital.

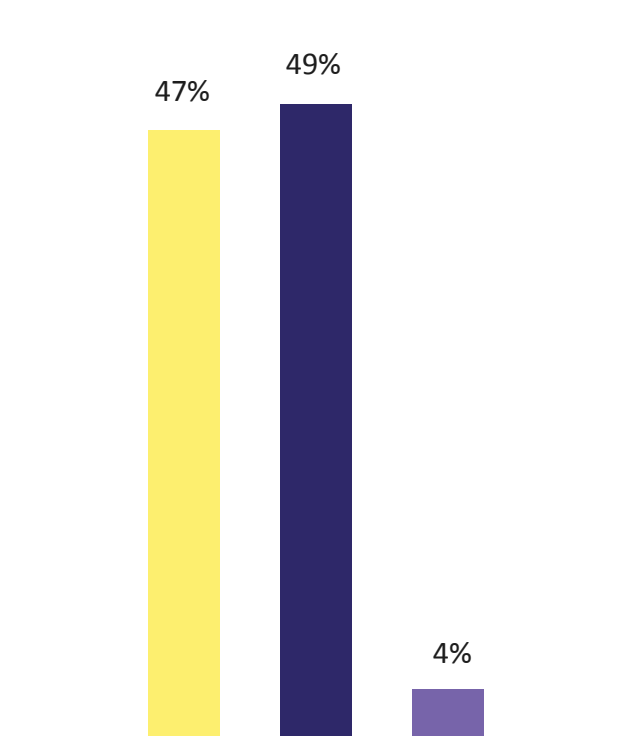
Drygt hälften av medlemsbolagen har noterat en ökad försiktighet hos investerare under 2022.

1. Atomico (2022)

2. CBInsights (2023)

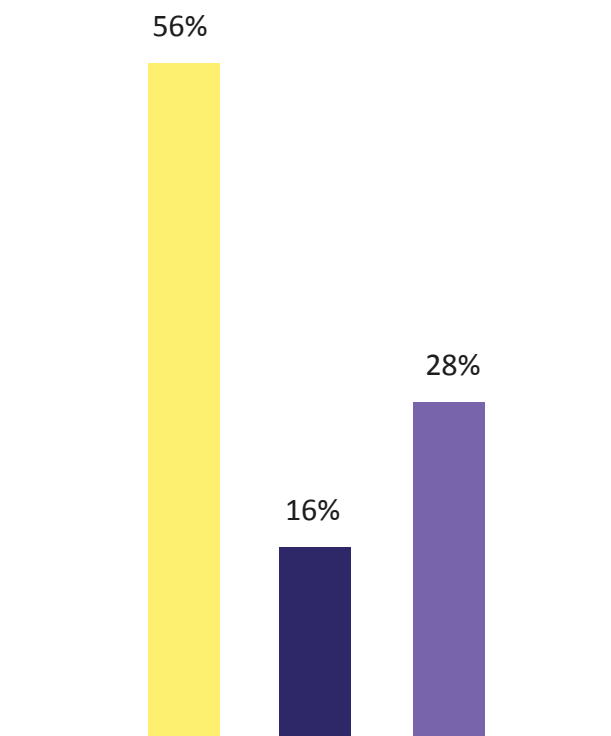
HAR RISKKAPITAL TAGITS IN UNDER 2022?

Ja Nej Vet ej

BEDÖMER NI ATT DET BLIVIT SVÅRARE ATT FÅ IN RISKKAPITAL UNDER 2022?

Ja Nej Vet ej

När det gäller framtida behov av kapital, angav knappt hälften av medlemsbolagen att de behöver ta in nytt kapital under 2023. Det väcker frågan vad som händer om dessa investeringar uteblir. Om bolagen inte får in önskat kapital, varierar överlevnadstiden från sex månader till tre år, och beror även på vilka besparingsåtgärder som kan vidtas. De bolag som redan är lönsamma eller kassaflödesneutrala kan dock klara sig längre, eftersom de endast behöver ta in nya investeringar för att generera ytterligare tillväxt.

ÅR 2020

49 %

TOG IN KAPITAL

ÅR 2021

52 %

TOG IN KAPITAL

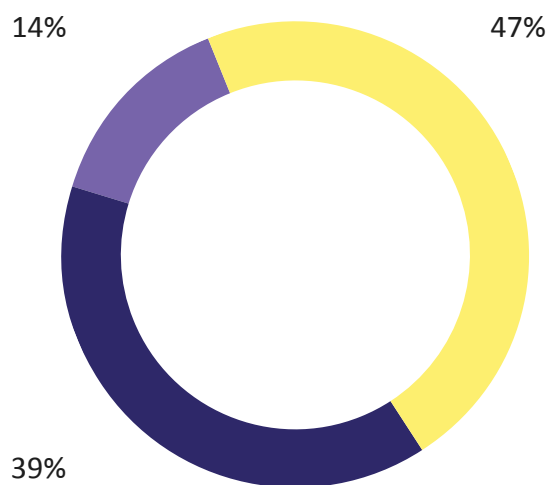
ÅR 2022

47 %

TOG IN KAPITAL

ÄR NI I BEHOV AV ATT TA IN KAPITAL UNDER 2023?

Ja Nej Vet ej

En kärvare ekonomi kan även leda till att färre nya bolag startas då riskaptiten minskar hos både grundare och investerare. I förra årets rapport lyfte SweFinTech att merparten av kapitalet under rekordåret 2021 gick till redan etablerade bolag, på bekostnad av bolag i uppstartsfas. Investeringsutvecklingen under 2022 följer trenden från 2021 med ett minskat antal investeringar i bolag som befinner sig i initial utvecklingsfas och där det totala investeringsbeloppet främst drivits av ett mindre antal större transaktioner.³ Det råder trots detta en stark framtidstro hos fintechbolagen. Över 80 procent tror på en ökad tillväxt och att de kommer behöva utöka sin personalstyrka under 2023.

HUR FÖRVÄNTAR NI ATT ER TILLVÄXT KOMMER ATT SE UT UNDER 2023?

88 %

Förväntar ökad tillväxt

2 %

Förväntar minskad tillväxt

0 %

Förväntar stillastående tillväxt

10 %

Vet ej

3. Sweden Tech Ecosystem (2023)

ETT UTVECKLAT HÅLLBARHETSARBETE ÄR FORTFARANDE PRIORITERAT

En aspekt som årets rapport valde att undersöka närmare var om investerare har börjat ställa högre krav på bolagen att ha ett utvecklat hållbarhetsarbete och efterlevnad av ESG-kriterierna (Environmental, Social and Governance) under 2022, med syftet att få insikt i om investerare nedprioriterat kraven kring ESG i det rådande makroekonomiska läget. 32 procent av bolagen upplever att det ställts högre krav på ett utvecklat ESG-arbete från investerarna under året. Samtidigt anser 40 procent av bolagen att inga högre krav har ställts av investerare. Nästintill alla medlemsbolag arbetar med hållbarhet, men det varierar mycket från bolag till bolag hur ett sådant arbete ser ut.

En viktig utveckling på detta område är EU:s taxonomi för hållbara investeringar, som trädde i kraft i början av 2022.⁴ Taxonomin innebär att börsbolag med över 500 anställda måste göra hållbarhetsrapportering, och även om detta inte träffar några av föreningens bolag, kan vi komma att se vissa ringar på vattnet också för mindre bolag då de inofficiella kraven på hållbarhet ökar.

KRIG, INFLATION OCH LÅGKONJUNKTUR: SÅ PÅVERKAS BRANSCHEN

Till skillnad från den tydliga tendensen till minskad investeringsvilja visar SweFinTechs undersökning att det skiljer sig brett när det gäller det makroekonomiska lägets konkreta påverkan på medlemsbolagen. Ett flertal bolag anser att deras affärsmodell kan gynnas i svårare tider. Detta gäller speciellt bolag som riktar in sig på kostnadseffektiva lösningar eller andra affärsmodeller som kan lindra effekter av kärvare tider på privat- eller företagsekonomin. Även vissa Software-as-a-Service (SaaS)-bolag menar att deras innovativa lösningar kan komma att bli mer eftertraktade hos större finansiella aktörer i tider av ekonomisk osäkerhet. Vidare lyftes förhoppningar om att arbetsmarknaden kan bli rörligare, vilket skulle underlätta möjligheten att

hitta techkompetens till lägre kostnad efter att flera techbolag tvingats säga upp personal under året. 31 procent av medlemsbolagen anser att det har blivit lättare att rekrytera teknisk specialistkompetens under 2022, vilket kan tyda på att arbetsmarknaden börjar luckras upp även om det inte är en tydlig trend ännu.

En majoritet av bolagen anser att det tuffa ekonomiska läget kan komma att påverka dem negativt med tanke på den övergripande effekten på ekonomin och börsen. Det kan bli särskilt märkbart för bolag verksamma inom tillgångs- förvaltning, eftersom börsfrossan gör att både de totala tillgångarna under förvaltning samt investeringsviljan hos konsumenter minskar. Mindre ekonomisk aktivitet

hos konsumenter kan leda till att det påverkar företagens transaktionsvolym negativt.

Andra bolag var mer avvaktande och menade att de ännu inte blivit påverkade av det ekonomiska läget. Samtidigt poängterade de även att en lågkonjunktur inte nödvändigtvis är skadlig, utan kan ge nya innovativa idéer utrymme att framträda på marknaden.

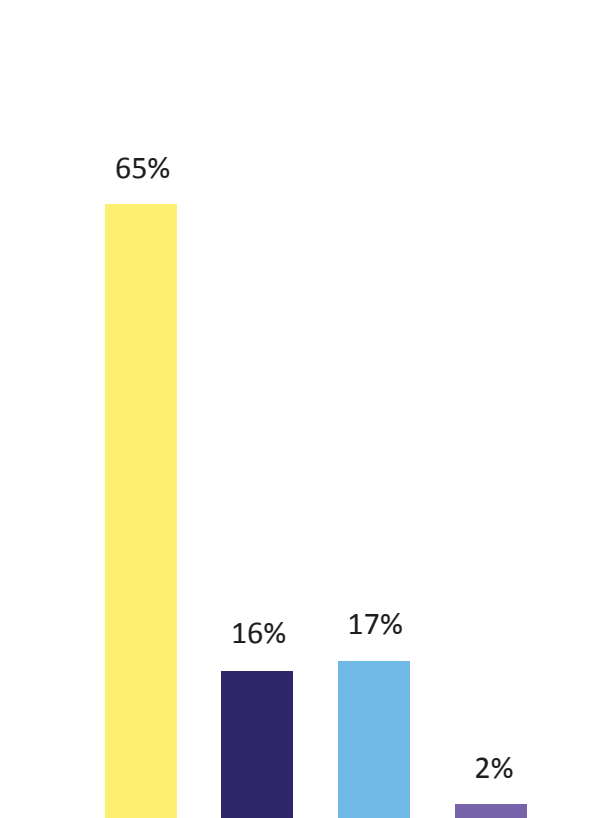
4. European Commission (2023)

REKRYTERINGS- TAKTEN MINSKAR

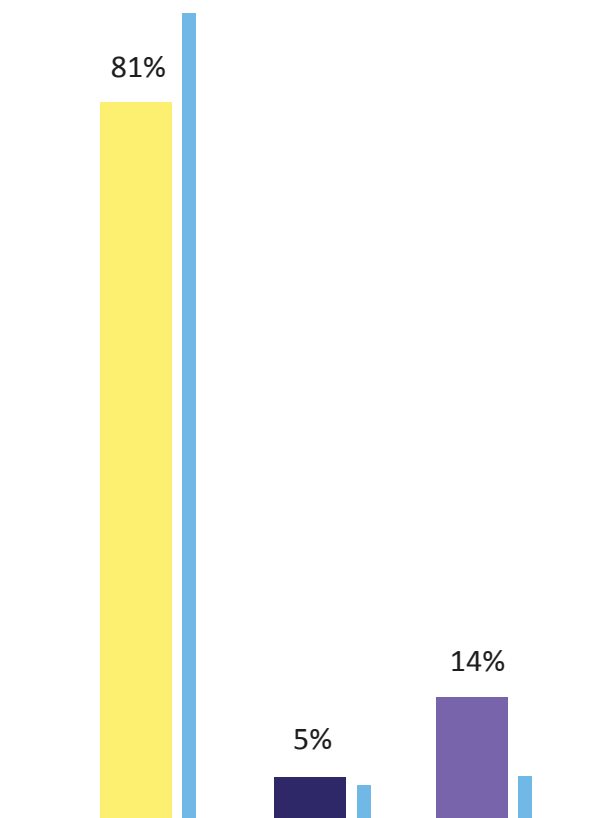
Att de makroekonomiska förutsättningarna har förändrats syns även i statistiken över medlemsbolagens kompetensbehov. Under 2022 har två tredjedelar av bolagen utökat sin personalstyrka, medan en sjättedel har behövt minska den i jakten på lönsamhet. En sjättedel har behållit samma antal anställda som föregående år. Detta kan jämföras med att 91 procent av bolagen i förra årets rapport uppskattade att de skulle utöka sin personalstyrka under 2022. Att endast 65 procent slutligen utökade personalstyrkan är indikativt på att de makroekonomiska förutsättningarna har påverkat bolagen under året. Utvecklingen har gått fort de senaste månaderna

med ytterligare nedskärningar hos ett flertal globala techbolag. Statistiken över hur stor andel av medlemsbolagen som behöver utöka sin personalstyrka under 2023 visar emellertid på att det fortsatt finns en viss framtidstro hos bolagen. Det kan dock konstateras att det är en minskning med tio procentenheter från bolagens uppskattning i föregående års rapport. Därmed har fokuset förflyttats från ett behov att generellt utöka personalstyrkan till att ta in rätt kompetens. Här finns ytterligare ett stort hinder för bolagens framtida tillväxt: fortsatt bristande tillgång på techkompetens.

HUR HAR PERSONALSTYRKAN FÖRÄNDRATS UNDER 2022?

ÄR NI I BEHOV AV ATT UTÖKA ER PERSONALSTYRKA UNDER 2023?

TILLGÅNGEN TILL TEKNISK KOMPETENS FORTSATT ETT PROBLEM FÖR BRANSCHEN

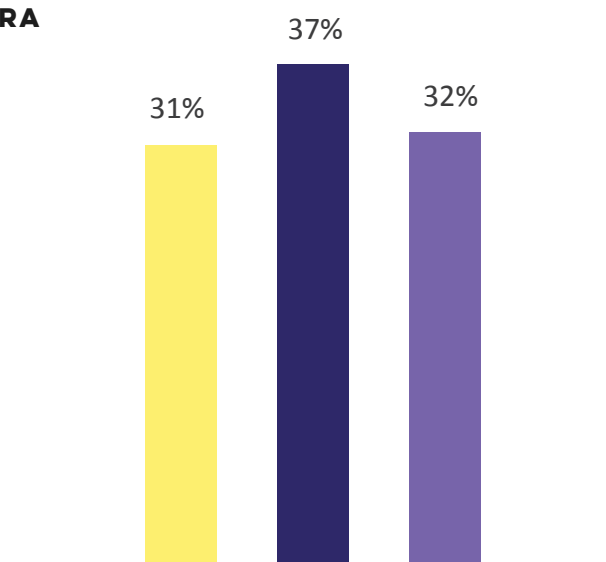
Som belysts i SweFinTechs tidigare rapporter är bristen på techkompetens ett stort problem i hela fintechbranschen. Det är svårt för startups att konkurrera om spetskompetensen, och den kompetens de lyckas erhålla håller inte alltid den kvalitet som den höga kostnaden innebär och är svår att bibehålla inom företaget. SweFinTech har sedan föreningen

grundades år 2017 arbetat för en utvidgning av kvalificerade personaloptioner så att fler bolag berörs samt att även finanssektorn inkluderas i optionsprogrammet, vilket skulle vara en morot som kan underlätta i rekryteringsarbetet. I Tidöavtalet har förbättrade villkor för personaloptioner nämnts som en åtgärd för att underlätta kompetensförsörjningen för

näringslivet. SweFinTech ser med tillförsikt på arbetet kring denna punkt i avtalet och hoppas att regeringen snabbt tillsätter en utredning för att det ska bli verklighet.⁵

HAR DET BLIVIT LÄTTARE ATT REKRYTERA SPECIALISTKOMPETENS UNDER 2022?

■ Ja ■ Nej ■ Vet ej

Sverige kan inte tillgodose all den techkompetens som behövs inom näringslivet idag, utan är beroende av kvalificerad arbetskraftsinvandring, inklusive från länder utanför EU. För att kunna locka dessa talanger gäller det att det går så smidigt som möjligt att få ett arbetsvisum i Sverige. Idag är däremot handläggnings-tiderna för arbetsvisum långa

och ansökningsprocessen upplevs ofta som komplex och svårtolkad.⁶ Det gör att Sverige blir ett mindre attraktivt land att söka sig till för kvalificerad arbetskraft. Samtidigt är Sverige i stort behov av arbetskraftsinvandring och kompetensbristen är det största tillväxthindret i Sverige sedan ett decennium tillbaka.⁷ Svårigheten att få arbetsvisum

till Sverige har bidragit till att många fintechbolag istället out-sourcar sitt techarbete till andra länder, vilket kostar Sverige både skatteintäkter och techkompetens inom landet.

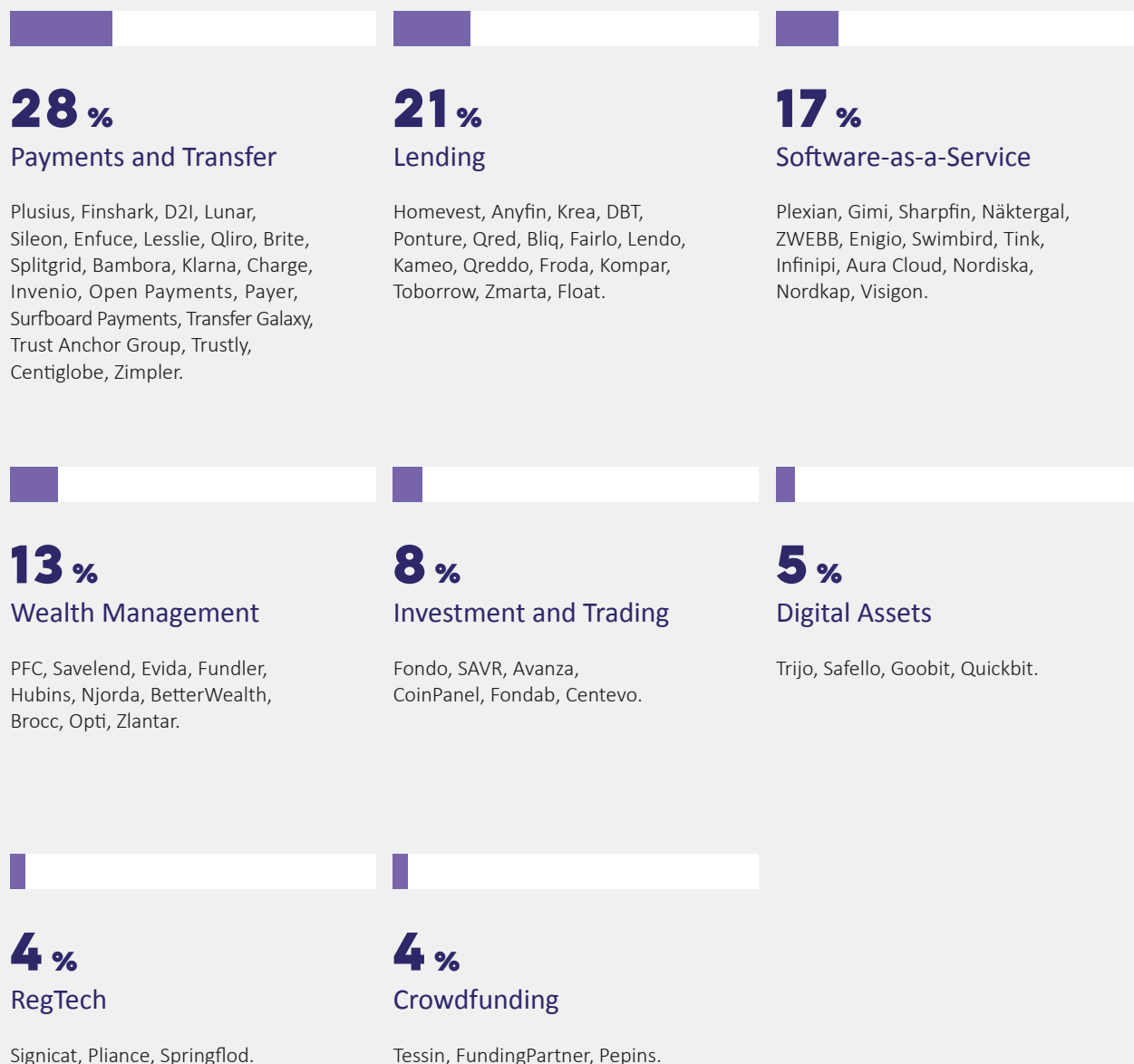
5. Tidöavtalet (2022)

6. Entreprenörskapsforum (2022)

7. Ibid.

HÄR ÄR SWEFINTECHS MEDLEMSBOLAG

SweFinTech som förening har vuxit under året och gått från 79 medlemsbolag 2021 till 87 bolag 2022. Bland de medlemsbolag vars huvudsakliga verksamhet är inom fintech är bolagen aktiva inom flera olika produktsegment.

02.

REGLERINGAR OCH DEN FINANSIELLA INFRASTRUKTUREN

EU-LAGSTIFTNINGEN FÅR STOR PÅVERKAN PÅ FINTECH- BRANSCHEN UNDER 2023

Det händer mycket på lagstiftningsfronten som berör fintechbranschen, speciellt på EU-nivå. EU-kommissionen har goda intentioner med sina lagförslag som syftar till att främja innovativa lösningar inom unionen. Det är däremot viktigt att nya regelverk och förtydliganden är formulerade på ett sådant sätt att det förenklar regelefterlevnadsarbetet hos fintechbolag.

Under 2020 lanserade EU-kommissionen arbetet med ett nytt lagstiftningspaket för den digitala finansmarknaden som bland annat inkluderar utvärderingen av det andra betaltjänstdirektivet (PSD2) vars resultat preliminärt kommer att offentliggöras under 2023, ett lagförslag om Open Finance, Digital Operational Resilience ACT (DORA) samt det nya regelverket för digitala tillgångar, Markets in Crypto Assets Regulation (MiCA-förordningen), där det sistnämnda sannolikt kommer att röstas igenom i Europaparlamentet under det första halvåret 2023.⁸ Ett av syftena med det digitala finanspaketet är att främja innovation och digitalisering inom den finansiella sektorn.⁹ EU är idag i stor utsträckning beroende av utomeuropeiska företag för samhällsviktiga finansiella tjänster och betaltjänster överlag och EU:s beslutfattare anser det viktigt att skapa en mer självständig finansiell infrastruktur i Europa. Genom att främja det finansiella ekosystemet inom EU och förenkla för andra typer av betalningssätt, såsom direktbetalningar i Swishliknande system, vill man stärka europeiska företags ställning.

EU-kommissionen har lagt fram många konstruktiva regelverksförslag när det kommer till innovation på finansmarknaden. Genom harmoniseringar av regelverk och med en ambition att röja hinder för innovation kan fintechbranschen komma att frodas inom unionen. Många av kommissionens förslag, såsom Open Finance-regelverket, ligger även på bordet under Sveriges EU-ordförandeskap i vår. Detta är aktuella frågor SweFinTech driver genom European Digital Finance Association (EDFA) som är SweFinTechs motsvarighet på EU-nivå.

8. WH Partners (2022)

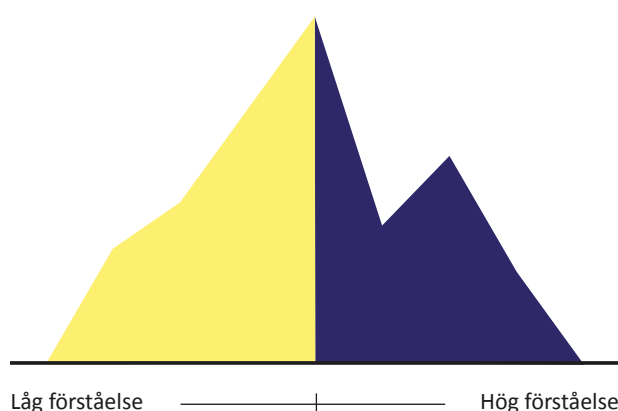
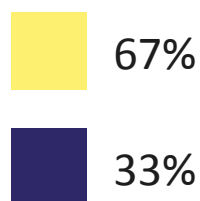
9. European Commission (2020)

FÖRSTÅELSEN FÖR BRANSCHEN HAR FÖRSÄMRATS OCH REGELVERKEN ÄR SVÅRARE ATT TYDA

I förra årets rapport upplevde medlemsbolagen en ökad förståelse för branschen bland politiker och beslutsfattare, samtidigt som att regelbördan upplevdes ha blivit svårare att hantera. Sedan dess har det skett en tydlig försämring: idag anser 67 procent att förståelsen för branschen är låg, jämfört med 57 procent år 2022. Samtidigt upplever något fler medlemsbolag än förra året att regelbördan är betungande. Dessutom ansåg flera bolag att regelefterlevnadsarbetet har blivit mer krävande än tidigare.

Att regelefterlevnadsbördan anses ha blivit tyngre samtidigt som den upplevda förståelsen för branschen minskat kan vara en indikation på bristande dialog med branschen. Fintechbolag vill efterleva lagstiftningen, men otydliga regelverk som ibland motsäger varandra försvårar detta. Om alltför stora resurser hos små, innovativa bolag läggs på arbetet kring regelefterlevnad riskerar det att gå ut över andra delar av verksamheten.

HUR UPPLEVER NI FÖRSTÅELSEN FÖR DEN SVENSKA FINTECHBRANSCHEN HOS POLITIKER OCH BESLUTSFATTARE?

Precis som tidigare år är det framför allt regelverk avseende åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (AML/CFT), dataskyddsförordningen (GDPR) och regelverk för IT- och informations säkerhet (ICT) som har störst påverkan på bolagens verksamheter. Även PSD2 upplevs vara ett regelverk med stor inverkan, vilket skiljer sig från föregående års resultat. PSD2 trädde i kraft 2019, men föreningens medlemmar upplever ännu inte någon betydande förbättring i kvaliteten av de API:er som medlemmarna behöver tillgång till. Det innebär extra arbete för de fintechbolag som bedriver den typen av verksamhet, vilket kan vara en anledning till att bolagen upplever en stor börda med just det regelverket.

Att vara en startup eller scaleup inom finansbranschen ställer ofta högre krav på regelefterlevnad jämfört med andra segment inom techbranschen. Finansbranschen ska vara reglerad, men svårigheter med regelverksarbetet uppstår när

regelverken inte är teknikneutrala och blir svårtolkade för nya innovativa affärsmodeller. Detta kan försvåra utvecklingen för små, innovativa aktörer som i större utsträckning har mindre resurser för att hantera regelbördan än företag med redan etablerade affärsmodeller. Bolag med nya affärsmodeller är därför i starkt behov av tydlig vägledning från myndigheter och beslutsfattare för att lotsas rätt i regelverken, en uppfattning som även delas av Kommittén för teknologisk innovation och teknik (Komet) i ett nyligen publicerat betänkande.¹⁰ Behovet av tydligare dialog kring regelverk och under tillståndprocesser är något som många medlemsbolag efterfrågar. 66 procent av de bolag som ansökt om tillstånd hos Finansinspektionen under 2022 upplever att processen är komplex och svårmanövrerad, vilket utgör en svag ökning jämfört med förra årets svar.

10. SOU 2022:68

VILKET ELLER VILKA REGELVERK HAR STÖRST PÅVERKAN PÅ ERT BOLAGS VERKSAMHET?

DET ÄR DAGS FÖR EN REGULATORISK SANDLÅDA HOS FINANSINSPEKTIONEN

I förra årets rapport argumenterade SweFinTech för att Sverige bör införa en regulatorisk sandlåda, likt Storbritannien, Danmark och Norge, för att främja innovation inom det finansiella systemet samt förbättra förståelsen kring under vilket eller vilka regelverk olika affärsmodeller bör ligga. Det är ett initiativ som skulle kunna lösa just den problematik som både Komet och fintechbolagen beskriver. Förutsättningarna för regulatoriska sandlådor hos tillsynsmyndigheter i Sverige har dessutom förbättrats den senaste tiden. Komet är positiva till regulatoriska sandlådor som en lösning som kan främja både innovation samt

modernisera regelverken. De har föreslagit att en regulatorisk sandlåda ska införas hos Integritetsskyddsmyndigheten, vilket för närvarande bereds inom Regeringskansliet.¹¹ Även EU-kommissionen har i sin nya agenda för innovation rekommenderat regulatoriska sandlådor som en viktig pusselbit i främjandet av nya innovativa bolag.

11. ibid

18 %

18 procent av medlemsbolagen upplevt problem med få tillgång till bankkonton, vilket är en ungefär lika stor andel som förra året.

Behovet av en regulatorisk sandlåda är fortsatt stort inom finansbranschen, och därför anser SweFinTech att Finansinspektionen (FI) bör få i uppdrag av regeringen att införa en sådan. I Finansinspektionens senaste regleringsbrev, som är den politiska styrningen av myndigheten, har det tillkommit ett nytt mål som förhoppningsvis kan leda till ett större fokus på innovation och ökad konkurrens på finansmarknaden. Enligt regleringsbrevet ska FI stärka analysförmågan av innovationer och den digitala utvecklingen på finansmarknaden.¹² Att myndigheten borde få ett uppdrag att främja innovation är en fråga som SweFinTech länge har drivit, därför är det positivt att de fått ett mål som stärker analysförmågan kring innovationer på finansmarknaden. Målet har däremot inte syftet att konkret främja innovation, därför ser SweFinTech ett fortsatt behov av att en myndighet ska få ett främjandeuppdrag.

TILLGÅNG TILL BANKKONTON ÄR FORTSATT ETT PROBLEM

Under 2022 har 18 procent av medlemsbolagen upplevt problem med få tillgång till bankkonton, vilket är en ungefär lika stor andel som förra året. Precis som förra året är det främst betalningsinstitut som har drabbats, men även andra typer av fintechbolag har stött på samma problem. Flera av dessa har haft svårigheter med att öppna ett bankkonto, upplevt en utdragen kundkännedomsprocess samt stött på att banker har försökt avsluta befintliga affärsrelationer. Bolagen har även blivit nekade tillgång till fler tjänster hos sina befintliga banker. Många av föreningens medlemmar som drabbats står redan under tillsyn av Finansinspektionen och uppfyller de krav som tillsynen kräver, bland annat de krav som uppställs i penningtvättslagstiftningen. Det skulle därför vara önskvärt med insatser från myndighetshåll som stävjar godtyckligt nekande av bankkonton inom branschen.

12. Finansdepartementet (2022)

03.

FÖRDJUPNING: FINTECHBRANSCHENS UTMANINGAR

VIKTIGA OMRÅDEN INOM SVENSK FINTECH

SweFinTechs medlemmar verkar i många delar av fintechbranchen och brottas dagligen med olika utmaningar som påverkar deras verksamhet. I följande avsnitt belyses några av de områden som är viktiga för föreningens medlemmar och som bearbetas av föreningens arbetsgrupper.

BETALNINGAR

Betalningsmarknaden är under omstöpning. Den svenska fintechbranschen har länge varit präglad av många framgångsrika betalbolag som vuxit och tagit sig in på den internationella marknaden. Denna tillväxt har underlättats av regleringar som PSD2, som har förbättrat tillgången till data och gett utrymme för nya aktörer att ge sig in på betalmarknaden. PSD2 har haft sina barnsjukdomar och det är positivt att det nu pågår en översyn av regelverket på EU-nivå. Tyvärr är de gränssnitt (API:er) som bankerna tillhandahåller undermåliga och SweFinTechs medlemmar upplever att finansiella institut inte lever upp till de åtaganden som lagstiftningen kräver.¹³ Det har inneburit att fintechbolag som bedriver den typen av verksamhet, s.k. tredjepartsleverantörer, brukar onödiga resurser på att hantera tillgången till nödvändig infrastruktur. Det är resurser och kapital som annars skulle kunna ha investerats i innovation, expansion och utveckling av de egna affärsmodellerna.

Föregående års rapport tog upp tillgången till omedelbara betalningar, eftersom Swish idag är den enda aktören som agerar på den svenska marknaden. Under 2022 lade EU-kommissionen fram ett förslag om omedelbara betalningar som ska införas inom Eurozonen inom fem till sex år.¹⁴ Förslaget ämnar främja både innovationen och konkurrensen inom det finansiella systemet. Eftersom Sverige inte är del av eurosamarbetet kommer detta förslag tyvärr inte omfatta betalningar i svensk valuta. Då bristen på tillgång till omedelbara betalningar i svensk valuta är ett växande problem för svenska fintechbolag, anser SweFinTech att åtgärder bör tas, i enlighet med PSD2 och tydliggöranden från Europeiska bankmyndigheten (EBA), som gör det möjligt för licensierade fintechbolag att initiera kontobaserade realtidsbetalningar.

13. ETPA (2022)

14. European Commission (2022)

KREDITER

Marknaden för konsumentkrediter har förändrats snabbt de senaste åren. En större variation av krediter har utvecklats och genom digitaliseringen har det blivit enklare att ta lån online eller i mobilen. Kreditmarknaden behövs för både konsumenter och företag, det är dock viktigt att krediter ges ut på ett ansvarsfullt sätt. För att kreditgivare ska kunna ta välvägd beslut om vem som ska få en kredit behövs ett nationellt skuldregister eftersom det i dagsläget är svårt att få överblick av konsumentens ekonomi i realtid. Detta är något som både näringslivet och myndigheter är överens om, och i slutet av 2021 tillsattes en utredning som bland annat ska se över möjligheterna att införa ett nationellt skuldregister för att minska överskuldssättningen.¹⁵ I tuffare ekonomiska tider finns det en risk att återbetalningsförmågan minskar hos konsumenter.¹⁶ Därför behöver branschen och beslutsfattare samarbeta för att skapa en sund och välfungerande kreditmarknad.

Det finns idag även ett flertal bolag som riktar in sig på digitala företagslån. Flera av aktörerna riktar sig mot mindre företag som länge brottats med tung administration, felbedömningar och långa väntetider när de sökt lån för att utveckla sina verksamheter. De digitala lösningar som fintech-branschen bidrar med gör det enkelt och smidigt för företag att ansöka om lån online. Likt konsumentkrediter är det även problematiskt för låneföretag att det inte finns något gemensamt kreditregister för företagslån. Ett kreditregister innebär att de bolag som har tillgång till registret rapporterar in data kring sina kunders belåning, som sedan kan hämtas ut av andra låneföretag. Syftet med ett kreditregister är att förhindra bedrägeri, överskuldssättning och penningtvätt. Ett gemensamt kreditregister för företagslån skulle därför vara något som lyfter hela branschen, och är även en diskussion som förs hos relevanta medlemmar inom föreningen i dagsläget.

BOLÅN

Bolån är det område som utgör en stor inkomstkälla för många traditionella kreditinstitut. Den senaste tidens inflationsoro har drivit upp räntorna globalt och inneburit kraftigt stigande bolåneräntor. Många hushåll har därför satts i en pressad situation vilket ökat behovet av att eventuellt förhandla ner sina räntor eller flytta sina bolån, vilket är en process som idag är tekniskt eftersatt och försvårar för digital konkurrens då amorteringsunderlag i många fall måste hämtas ut fysiskt efter att ärendet handlagts av institutet. Detta gör det svårare för digitala ut-

manare i bolånebranschen att konkurrera på lika villkor. En förenklad tillgång till amorteringsunderlaget är något som även Finansinspektionen angett som en åtgärd som kan underlätta för konsumenten att flytta sitt bolån.¹⁷ För att rörligheten på bolåne-marknaden ska förbättras tycker SweFinTech att amorteringsunderlaget ska digitaliseras och handläggningstiden kortas ned.

15. Finansinspektionen & Konsumentverket (2021)

16. Finansinspektionen (2022)

17. Finansinspektionen (2021)

DIGITALA TILLGÅNGAR

Digitala tillgångar växte fram efter finanskrisen som en kritik mot det existerande finansiella systemet. Idag finns det över 8000 olika digitala tillgångar i världen, och branschen har fram tills nyligen varit relativt oreglerad. EU:s nya MiCA-förordning syftar till att ändra detta genom att införa harmoniserade och tydliga krav på aktörer som bedriver tjänster med digitala tillgångar, såsom kryptotillgångar. Lagstiftningen träder ikraft inom 12–18 månader ska leda till att skyddet för både investerare och konsumenter stärks samt att oseriösa aktörer förhoppningsvis försvinner från marknaden.¹⁸ Att den första ordentliga regleringen av digitala tillgångar är harmoniserad på EU-nivå är positivt eftersom det kan skapa en gemensam marknad inom EU, vilket ökar möjligheterna för de aktörer som är verksamma inom digitala tillgångar. Samtidigt är digitala tillgångar och den underliggande tekniken fortfarande relativt ny och flera branschorgan-

isationer har uttryckt oro för att den kommande EU-lagstiftningen kan komma att skrämja bort bolag från att etablera sig i EU. Även om MiCA-regleringen inom kort kommer att antas inom EU kvarstår arbete med vissa detaljer i regelverket som kan påverka implementeringen av reglerna. För att upprätthålla Europas möjligheter på området är det viktigt att tillsynsmyndigheterna i EU samverkar för underlätta implementeringen och tydliggöra krav som annars kan leda till tolkningssvårigheter. Från ett svenskt perspektiv är det även viktigt att den lokala tillståndsprcessen är harmoniserad med övriga länder, annars finns det en risk att svenska aktörer väljer att ansöka om sitt tillstånd i ett annat EU-land.

SPARANDE

Sparande i aktier och fonder har länge dominerat som sparandeanternativ. Genom fintechbolagens nrtänkande har också sparande i peer-to-peer-modeller, såsom krediter och crowdfunding dykt upp som ett annat alternativ för svenska konsumenter. Denna typ av sparande kan idag vara svår att få tillgång till genom traditionella sparkanaler och ryms heller inte inom de skattemässigt och administrativt förenklande lösningar som erbjuds för andra tillgångsslag. Detta försvårar för konkurrensen på finansmarknaden samt ger färre alternativ till kunder att diversifiera sitt sparande.

Andra länder, till exempel Storbritannien, har breddat möjligheterna för sparare att investera utanför aktier och fonder genom att tillåta att spar-kontoformen, "Individual Savings Accounts" (ISA), vilket även innehåller kategorin "innovativ finans" som inkluderar sparande i krediter enligt en peer-to-peer modell samt crowdfunding.¹⁹ Även Kanada och Sydafrika har sparmodeller som Sverige skulle kunna inspireras och dra lärdomar från.^{20 21}

18. European Parliament (2022)

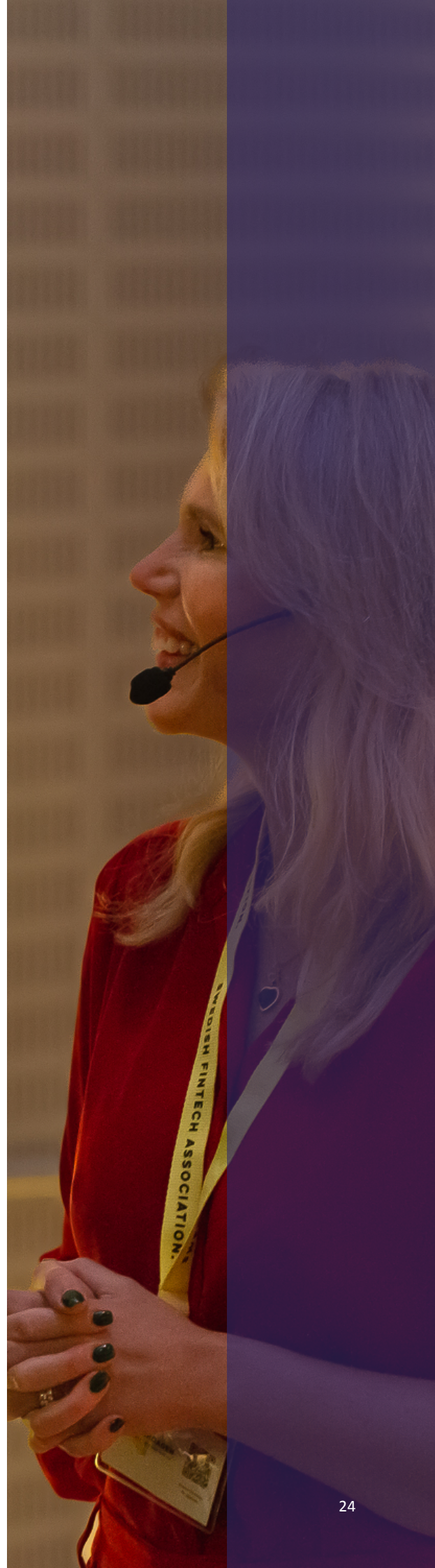
19. GOV.UK (2022)

20. Government of Canada (2022)

21. South African Revenue Service (2022)

SLUTORD

2022 var ett år med både upp- och nedgångar för fintechbranschen och 2023 lär följa i liknande fotspår. Även om vissa utmaningar förstärkts och nya har uppkommit består framtidstron. Ett ökat fokus på lönsamhet kommer eventuellt leda till stora omorganiseringar och kräva ett ökat fokus på grundidén i fintechbolagens affärer. Samtidigt kan tuffare tider leda till att nya innovationer får en möjlighet att gro. Därför är det viktigt att samspelet mellan näringslivet och myndigheter fungerar för att Sverige ska fortsätta att vara en konkurrenskraftig fintechnation.

A man with a beard and a lanyard is the central figure. He is wearing a dark jacket and a yellow lanyard with a badge that reads 'LUDWIG PETERSSON' and 'Savelend & SweFinTech'. The background is a blurred indoor setting, possibly a conference or event. A yellow vertical bar is on the right side of the image.

04.

OM RAPPORTEN

METOD OCH DATA

Analyserna i rapporten bygger dels på svaren från SweFinTechs medlemsundersökning, dels på samtal med företrädare för medlemsföretag i SweFinTech. Enkäten skickades ut i oktober 2022 till 76 medlemsföretag, varav 57 svarade. Enkäten skickades endast till de medlemsföretag vars huvudsakliga verksamhet är inom fintech och därav inte till de advokatfirmor, konsultbolag och andra rådgivande bolag som räknas in i det totala medlemsantalet. Totalt bestod enkäten av 28 frågor och berörde sex områden: information och bakgrund, finansiering, rekrytering, lagstiftning och regleringar, den finansiella infrastrukturen och det rådande ekonomiska läget. Frågorna var både stängda (där de svarande blev presenterade med svarsalternativ) och öppna (där de svarande fick möjligheten att utveckla sina svar och resonemang). En stor del av rapportens innehåll är baserat på de resultat SweFinTech erhöll från enkäten.

Till de delar av rapporten som inte bygger på svaren från medlemsenkäten hämtades information genom samtal med bransch-kunniga, men baserades även på SweFinTechs egen kunskap om fintech-branschen. Även andrahandskällor användes, främst från tidigare studier och rapporter. Framtagandet av rapporten pågick från oktober 2022 till januari 2023 och utfördes av SweFinTechs generalsekreterare, näringspolitisk sakkunniga och projektledare, vars arbete vägledades och godkändes av SweFinTechs styrelse.

RAPPORTFÖRFATTARE

LOUISE GRABO

Generalsekreterare, SweFinTech

ELINOR MONTGOMERY WERLEUS

Projektledare, SweFinTech

GÖREL WÄSTERLID

Näringspolitisk sakkunnig, SweFinTech

KÄLLFÖRTECKNING

Ageberg, E & Wiberg, D (2022).
Stärkt svensk talangattraktion.
Entreprenörskapsforum.

Atomico 2022.
State of European Tech.

Berrigan, J (2022).
Report on Open Finance.
European Commission.

Borg, J & Podoprikhina,
G & Bolcerek, S (2022). EU approve
crypto assests regulation: an overview
of MiCA. WH Partners in Lexology.

CBInsights, (2023).
State of Fintech 2022.

European Comission (2020).
Digital Finance Package.

European Comission (2022).
Q&A: Comission's proposal to
promote euro instant payments.

European Commission (2023).
EU taxonomy for sustainable activities.

European Parliament (2022).
Briefing: EU Legislation in progress.
"Markets in Crypto Assets"

ETPPA (2022).
PSD2 Obstacles.

Finansdepartementet (2022).
Regleringsbrev för budgetåret 2023
avseende Finansinspektionen.

Finansinspektionen (2022).
Svenska konsumtionslån.

Finansinspektionen (2021).
Effektivare delning av information
vid byte av låneföretag behövs".

Finansinspektionen & Konsumentverket (2021) .
"Hemställan om utredning av förutsättningar-
na för ett system med uppgifter om konsu-
menters totala skuldsituation"

GOV.UK (2022).
Individual Savings Accounts (ISAs): Overview.

Government of Canada (2022). Tax-Free Savings
Account (TFSA), Guide for Individuals.

South African Revenue Service (2022).
Tax Free Investments.

SOU (2022:68).
Förnya taktiken i takt med tekniken-
förslag till ansvarsfull, innovativ och
samverkande förvaltning. Kommittén för
teknologisk innovation och etik (komet).

Tidöavtalet (2022).
Överenskommelse för Sverige.

KONTAKT

Malmskillnadsgatan 32,
111 51 Stockholm

Generalsekreterare Louise Grabo
Louise.grabo@swefintech.se
+46 73-390 76 63

SWEFINTECH

SWEFINTECH

SWEFINTECH

